

Gyűjtő: ERDELYI ZOLTÁN

Gyűjtési időse: 1964.

TART.: SÜLLŐD NÉPI EMLÉKEI

6 lap

FŐLORDASZ MUTATÓ: SÜLLŐD

SZAKMUTATÓ: $\frac{X}{XXXIII, 3}$

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

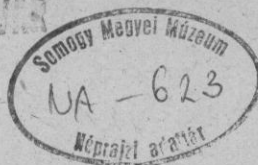

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRRA'S

ÁTVEZETVE AZ EGYSÉGES LTK. 1886-os TÉTELE ALÓL

1886

1/38/3. W

04447.

JÁRÁS

I. Település:

MEGYE

A település neve:

Szőlád.

Somogy.

Siófoki.

A településszerkezet leírása /pl. utcás, hadas, halmaz, szeres, kertés, két-belkertes stb./

Utcás település, középpontban a templom van, ahová a fő közlekedési utak befutnak. Aházak véggel az utcára épültek.

A település, településrész, utca melyik része védendő

A község főutcája erősen átépített jellegűt mutat. A Dózsa Gy. utcában van 4-5 olyan ház, amelyet érdemes védeni.

A település függelékében /szőlő-hegy, gesztenyés stb./ vagy határában értékes népi építészeti emlékek védendő-e /pince, présház, ut-széli csárda, tanya, hid stb./

A község délkeleti részén terül egy viszonylag kicsi helyen a szőlő - gyümölcsös rész. Pincéi egy osztatuak, zsuppa fedettek.

A település jellemző telekelrendezési vázlatrajza; az udvartípus rövid jellemzése és elnevezése

A háztelkek hosszú telek elrendezésűek, az utca frontjára keskeny oldalával. A település sík részén egyenes utcákkal, dombokon cikk-cakk vagy csomósan.

Milyen helyi építési anyag található?

Felhasználásuk, megmunkálásuk

Kötött agyagos talaju település, s földjét használták vályogra vagy tömésfalnak szalmával keverten, tapasztani is. Erdej volt és így fát tudtak szerezni.

A helyi építési anyagból milyen szerkezeteket állítanak elő?

Anyagok helyi elnevezése.

A nedves földet szalmával keverik és azt használják falverésre. Vályogot pelyvával készítenek. Fából tetőszerkezetet készítenek. Zsupot fedésre.

Települések besorolása:

- a. etnográfiai egységen belül jellegzetes
- b. táji jelleg, üdülés, idegenforg.
- c. regionális fejlesztés
- d. megyei fejlesztés, helyi igény
- e. átlagos, jellegtelen

Fő utcája erősen átépített, a dombokon még meg vannak a régebbi házak. Az egyik mellék utcájá-/Dózsa Gy/-ban találni még 5 olyan lakóházat, amelyik földpados, mestergerendás és zsupos fedésű. Faluképi jelentősége van, bár már csak minden második házast érdemes figyelembe venni.

Felvétel ideje, kutató aláírása:

1964. VIII. 20.

Megjegyzés:

II. Épület:

MEGYE

A település neve:

Szőlád.

Szőlád.

Siófoki.

Utcanév, házszám:
/régi utcanév, dülőnév/

Kossuth Lajos utca, 16.

Tulajdonos neve, lakása:

Lovas János, Ludézer László, Szekér Gyula.
Kossuth Lajos utca 16.

Építmény jellege:

Lakóház.

Építés ideje:
/oromfal, mestergerenda/

Az elmondások alapján kb. 1870.

Alaprajzi vázlat, rövid leírása,
helységek nevei, főbb méretek:

Hosszu elnyújtott téglalap formájú lakóház három tulajdonossal. Öt bejárati része van. Két szobának - a lakóház végén - külön - külön bejárata van, tehát nem az otthlakók konyhájából nyílik. A középső lakónak, mely a támfal mellett van - a konyhája közös a szélső lakóéval Szekér Gyulával. Az ő konyhájuk még szabadkéményes rendszerű, még Lovas Jánoséké átalakított, lepadozott, újból rakott kémér

Homlokzatok részlete és leírása:
/utcai, udvari/ szinei:

Csucsfalas mindkét vége, sima homlokzattal, 5 bejárati nyílással és három ablakkal. Az első negyedben /szoba, konyha rész után/ támfalat raktak, "választó"-nak nevezik. Az egész épület fehérre van meszelve.

Épületszerkezetek:

Szelemen tetős szerkezet, zsupfedeles. Tömésfalazatu, a támfal vályogból van rakva. A szarufák fazsegekkel vannak a kereszt gerendákhoz erősítve. Padlásfeljáró Lovasék ablaka felett az eresz alatt van.

Tűzelőberendezés vázlat,
leírása, elnevezése:

Lovas János lakó része korábban füstökonyhás volt, ma "cugoskémény" rendszerű, a másik két lakóé szabadkéményes beépített tűzhellyel.

Butor, prés, kut és jellemző berendezési, felszerelési tárgyak elnevezése, leírása:

A lakásokban lévő butorzat vegyes, kevert stílu; van falusi kisiapáros által készített és van gyári butorzat is.

Felvétel ideje, kutató aláírása:

1964. VIII. 20.

Megjegyzés:
Fotó:

II. Épület:

MEGYE

A település neve: Szólád. Somogy. Siófoki.

Utcanév, házszám:
/régi utcanév, dűlőnév/ Dózsa György utca 8.

Tulajdonos neve, lakása: Bognár Lajos.
Dózsa György utca, 8.

Építmény jellege: Lakóház.

Építés ideje:
/oromfal, mestержerenda/ Kb. 1880 körül.
/adatközlés szerint./

Alaprajzi vázlat, rövid leírása, helységek nevei, főbb méretek: Megbolygatott lakóház, felét az örökös lebontotta és elszállította az anyagot. A megmaradottnak téglalap alaprajza van. Beosztása: szoba, konyha, kamra. Földpados, porfedém mennyezetes.

Homlokzatok részlete és leírása: /utcai, udvari/ szinei: Az utcai fronton ablakos, felsőrésze csucsban végződik, fehérre meszelt. Az utcai homlokzat bejárata részénél egy vályogból épített láb áll boltépitéssel, felette a kiugró eresztartó gerendát tartja. Ugyanilyen szerkezeti megoldás volt a végén is az épületnek.

Épületszerkezetek: Nyeregtetős szerkezet, a szarufák faszeeggel vannak a az átfekvő keményfa gerendákhoz erősítve. Tömés falazatu.

Tűzelőberendezés vázlata, leírása, elnevezése: Püstökonyhás lakóház, téglából épített tűzhellyel és katlannal van ellátva.

Butor, prés, kut és jellemző berendezési, felszerelési tárgyak elnevezése, leírása: Vegyes butorzata van, a hagyományos butorzatból egy ácsoltládát, egy fogast és a keményfa asztalt találtam.

Felvétel ideje, kutató aláírása: 1964. VIII. 20.

Megjegyzés:
Fotó:

5836

II. Épület:

Szólád.

MEGYE
Somogy.

JÁRÁS
Siófoki.

A település neve:

Kossuth Lajos utca 15.

Utcanév, házszám:
/régi utcanév, dűlőnév/

Özv. Weisz Jánosné,
Kossuth L. u, 15.

Tulajdonos neve, lakása:

Lakóház.

Építmény jellege:

1821.

Építés ideje:
/oromfal, mestergerenda/

Téglalap formájú lakóház, 4 kőlábon álló boltos folyosó rendszerrel, három bejárata. A házszáma: 1521. szoba /első szoba/, konyha, hátsó szoba és kamra. Szabadkéményes, pitvaros elrendezésű konyhája van. Ma már változás van a tüzelőrendszerben. A füstgerendán a polc ma is megvan, ahol egykor cserépedények voltak: tányérok, fazekak és tálak.

Alaprajzi vázlat, rövid leírása, helységek nevei, főbb méretek:

Mindkét vége csucsban végződik, sima homlokzattal, és egy-egy szellőző nyílással, utca ré-
/utcai, udvari, színheli/ színeli. Az udvari homlokzaton három bejárat lát-
ható és ugyanannyi bejárati ajtóval. Négy kőláb tartja a az épület elejét bolthajtáson.

Szelemenés tetőszerkezet van rajta. Korábban zspfedés volt és pontosan nem tudták megmondani, hogy mikor cserélték fel a jelenlegi fedésre. Tömésfal, földpadlós, porfedémes, mestergerendájában látható: ANO 1821 BM. Lábazata kőből készült. A fal többh

Az épület tüzelőberendezése változáson ment át de nem olyan mérvűn, mint más épületeknél. Még viszonylag itt maradt meg legéppebben. A hát só szobában megvan

A butorzata eléggé szegényes, sajnos nem is a hagyományos, kb, a századfordulónak megfelelő stílus. Két ágy, asztal, szék és egy pad. A hátsó szobában ugyanez.

Butor, prés, kut és jellemző berendezési, felszerelési tárgyak elnevezése, leírása:

1964. VIII. 20.

Felvétel ideje, kutató aláírása:

X ilyen régi rendszerű lapos téglával van kijavítva. Boltos szabadkéménye van.
Megjegyzés: XX a zöldszemes kályha, amelyet a 40-es években még cserépfazekas főzésnél használtak. 1963-ban rakták ki a kemencét a konyháról. Most beépített türhelye van.
Fotó: Műemléki jegyzékbe vételét az épületnek javaslom. MJ.

II. Épület:

MEGYE

A település neve: Szőlád Somogy Siófoki

Utcanév, házszám: /régi utcanév, dűlőnév/ Dózsa György utca 6.

Tulajdonos neve, lakása: özvegy Kenyér Istvánné. Dózsa György utca 6.

Építmény jellege: Lakóház.

Építés ideje: /oromfal, mestergereenda/ 1848.

Alaprajzi vázlat, rövid leírása, helységei nevei, főbb méretek: Téglalap formájú kék-kék alaprajzi elrendezésben épült lakóház. Van benne egy konyha, szoba, kamra, két bejárattal. Szobája külön bejárattal rendelkezik és az elmondások alapján ezt nem később nyitották ki, hanem eredetileg is így építették. A szerkezetből kiindulva ez valószínűnek látszik. Minden helyisége földpados. Kétszér már leéget és éppen ebből adódnak az átalakítások a homlokzatok és a tüzelőtér esetében.

Homlokzatok részlete és leírása: Eredetileg sövény fonásos utcai csucsos /utcai, udvari/ szinei: szerkezete volt, ma kőműves munkával bepucolt. Udvari homlokzata egy siku három bejárattal /szoba, konyha, kamra/ Mindenhol körben az épület fehérre meszelt. Az utcai homlokzaton nagy - sötétbarnára festett - kétszárnyu ablak van helyezve.

Épületszerkezetek: Az épület tömés falazat, zsuptetős, szelemenes, belső falazással feltámasztott. Porfedémes felső padozata van: puhafa deszkák és tölgyfa gerendákkal. 1913-ban a konyhát átépítették és megszüntették a füstökonyha rendszert, lepadozták deszkával és kőményt építettek. Kemencéjét ugyancsak kirakták. Elégé átépítették.

Tüzelőberendezés vázlata, Jelenleg gyári készítményű tüzhelyet használnak leírása, elnevezése:

Butor, prés, kut és jellemző berendezési, felszerelési tárgyak elnevezése, leírása: Nem hagyományos butor van benne, kőipari készítmény.

Felvétel ideje, kutató aláírása: 1964. VIII.20.

Megjegyzés: Fotó:

II. Épület:

MEGYE

JÁRÁS

A település neve: Szőlád Somogy Siófoki

Utcanév, házszám: /régi utcanév, dűlőnév/ Dózsa György utca 2/3.

Tulajdonos neve, lakása: Vargha Józsefné és Kovács /ron./ /KXX Szőlád, Dózsa Gy. u, 2/3./

Építmény jellege: Lakónáz.

Építés ideje: /oromfal, mestergerenda/ Kb. 1890. /Évszám jelzet nem található rajta./

Alaprajzi vázlat, rövid leírása, Téglalap formájú, utcára egy ablakkal, helységek nevei, főbb méretek: két lakás van egy fedél alatt. Minkét lakónak szoba + konyha + kamra lakórésze van, de külön - külön padlás feljárók vannak. Minden helyiség ami benne van földpados, feül deszka mennyezetes.

Homlokzatok részlete és leírása: Sima fehérre meszelt falak, sötétbarnára /utcai, udvari/ szinei: festett nyílászáró szerkezetekkel. Az épület mindkét vége csucsban végződik két - két kxxx ovális formájú szellőző nyílással. Eresze előre lóg mintegy 40 cm-t.

Épületszerkezetek: Szelemenes tetőszerkezet, a gerendák faszöggek vannak egymáshoz erősítve. A gerendára a lécek zsuppkötéssel vannak ráerősítve. Zsupfedés. A falazat tömés, ez körül tapasztott. Deszka mennyeztes, egy utcai és négy udvari abalakkal.

Tűzelőberendezés vázlata, Átalakított tűzelőberendezése van. Régebben hi-leírása, elnevezése: degkonyhás volt, ma ezek lepadoltak és gyári tűzeshelyek vannak beszerelve. A szemes cserep kályhákat ugyancsak kibakták.

Butor, prés, kut és jellemző berendezési, felszerelési tárgyak elnevezése, leírása: A butor berendezése sem követi már a régi stílust. A 20-as éveknek megfelelő falusi asztalos által készített butorzat van benne.

Felvétel ideje, kutató aláírása: 1964. VIII. 20.

Megjegyzés: Fotó: